

**Міністерство освіти та науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Публічна історія»**

Ступінь освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	032 Історія та археологія
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття	Лекції – 20 годин Семінари – 20 годин
Мова викладання:	українська
Кафедра, що викладає	історії
Викладач 	Міронова Ірина Сергіївна доктор історичних наук професор Персональна сторінка: https://chmnu.edu.ua/mironova-irina-sergiyivna/ E-mail: ya.irina761@gmail.com

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Публічна історія» відноситься до вибіркових освітніх компонентів освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (PhD).

Публічна історія – це галузь, що перекладає історичні знання з академічного середовища для широкої аудиторії, роблячи минуле доступним через музеї, медіа, фестивалі, цифрові проекти та інші формати, а також залучає суспільство до діалогу про історію, допомагаючи людям розуміти себе та своє місце в контексті минулих подій, особливо в умовах конфліктів. Її мета – створити толерантну дискусію про різні погляди на минуле, а не нав'язувати єдиний наратив. Публічна історія особливо важлива в умовах війни, допомагає осмислювати травматичний досвід, шукати шляхи примирення та справедливості. Публічна історія допомагає українцям краще зрозуміти власну історію, особливо в умовах російської агресії, осмислити причини та наслідки конфліктів, і навчитися будувати діалог про складне минуле з різних перспектив.

Предмет вивчення публічної історії – це функціонування історичного знання в суспільстві та створення історії для широкої аудиторії поза академічними стінами, охоплюючи усну історію, цифрову історію, студії пам'яті, музеї, медіа, історичну політику та залучення громадськості, щоб зробити минуле доступним, релевантним і зрозумілим для сучасників через різноманітні практичні формати.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення освітнього компоненту – перетворити академічне історичне дослідження на практичні інструменти, що допомагають зрозуміти минуле та його вплив на

сучасність, формуючи історичну свідомість громадян та сприяючи діалогу про спільне минуле.

Фахівці з публічної історії працюють у музеях, архівах, медіа, створюють освітні програми, проекти з охорони спадщини, а також займаються розробкою політик пам'яті.

Основними **завданнями** вивчення освітнього компоненту «Публічна історія» є ознайомлення здобувачів з новим напрямом, що виводить історію за межі академічних стін, вчить застосовувати історичні знання для роботи з широкою аудиторією, розвиває навички роботи з архівними матеріалами, музейними експонатами, медіа та цифровими технологіями, а також формує розуміння ролі історії у суспільстві, формуванні національної ідентичності та діалозі з минулим через різні форми його презентації (музеї, кіно, цифрові проекти).

Ключові завдання:

1. Зрозуміти, що таке публічна історія, її відмінності від традиційної та її місце серед гуманітарних наук.
2. Навчитися створювати та презентувати історичний контент для різної аудиторії (неісториків), працювати з різноманітними джерелами та форматами (усні історії, цифрові архіви).
3. Зрозуміти, як історія сприймається поза академічним середовищем, як взаємодіяти з громадськістю та залучати її до осмислення минулого.
4. Поєднати історичні дослідження з музейною справою, архівами, журналістикою, кінематографом, цифровими технологіями та культурною спадщиною.
5. Використовувати історію для розвитку критичного мислення, розуміння сучасних суспільних процесів та формування історичної пам'яті й національної ідентичності.
6. Аналізувати, як історія «живе» в суспільстві, як формуються історичні міфи та пам'ять, і як історики можуть брати участь у цьому процесі.

3. Результати навчання:

- здатність аналізувати минуле та його вплив на сучасність;
- інтерпретувати й популяризувати історичні знання для широкої аудиторії;
- практичні навички створення історичних проєктів, як-от цифрові ресурси, виставки, медіа-контент та туристичні маршрути, застосовуючи сучасні методології, зокрема усну історію, політику пам'яті та роботу з цифровими інструментами.

Здобувачі мають навчитися критично оцінювати історичні джерела та формувати суспільні наративи.

4. Зміст дисципліни (перелік основних тем):

Тема 1. Становлення публічної історії.

Тема 2. Історична пам'ять.

Тема 3. Цифрова історія.

Тема 4. Музеї – відтворення публічної історії.

Тема 5. Туристична індустрія.

Тема 6. Театр. Кіно.

Тема 7. Урбаністика. Топоніміка.

Тема 8. Публічна політика. Походження публічної політики.

Тема 9. Публічна дипломатія.

Тема 10. Українська діаспора – реалізатор публічної політики.

5. Методи навчання

Різноманітні форми та методи роботи: читання лекцій, проведення семінарських занять, організація самостійної роботи здобувачів під керівництвом викладача, керівництво та контроль за виконанням творчих індивідуальних завдань, заохочення здобувачів до дискусій із проблемних питань, що виносяться на розгляд в плані практичних занять.

6. Форми контролю

Оцінювання якості знань здобувачів здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю.

Форми участі здобувачів в освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз нормативно-правових актів, історичних джерел і монографій; письмові завдання (самостійна, контрольна робота тощо); науково-дослідницьке завдання (проект) (письмова робота, оформлена відповідно до вимог).

Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю – заліку.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Основна:

- Василенко Т. Публічний інтелектуал: в пошуках призначення. Наукові записки ІПіЕНД імені І. Ф. Кураса НАН України. 2018. № 1 (93). С. 281–292.
- Зашкільняк Л. Методологія історії: від давнини до сучасності. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 1999.
- Касьянов Г. Past continuous: історична політика 1980-х – 2000-х. Україна та сусіди. К.: Laurus, Антропос-Логос-Фільм, 2018.
- Методичний посібник з навчального курсу «Публічна історія». Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022.
- Орлова Т. В. Актуальність курсу публічної історії для університетської освіти України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. 2020. № 146. С. 54–59.

- Ославська С. Публічна історія в Україні: критичне осмислення та солідарність з минулим. URL: <https://ua.boell.org/uk/2020/05/08/publicnaistoriya-v-ukraini-kritichne-osmislennya-ta-solidarnist-z-minulim>.
- Склокін В. Що таке «публічна історія»? URL: theukrainians.org/shchotake-publicna-istoriya/
- Удод О. А. Історик як публічний інтелектуал: європейський досвід і українські реалії. Харківський історіографічний збірник. 2018. №17. С. 4–14.
- Чекаленко Л. Д. Публічна історія: виклики XXI століття: монографія/ ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ: Видавничий дім «АртЕК», 2021. 276 с.
- Kelley R. Public Pistory: its Origins, Nature, and Prospects. URL: <http://elea.unisa.it/jspui/bitstream/10556/5753/1/78KelleyPublicHistoryOriginsTPH0001.pdf>
- Liddington J. What Is Public History? Publics and Their Pasts, Meanings and Practices. Oral History. 2002. № 1 (30). P. 83–93.
- What is Public History Globally? Working with the Past in the Present / Ed. by P. Ashton, A. Trapeznik. London, New York: Bloomsbury Academic, 2019.
- What is Public History? URL: <https://ncph.org/what-is-publichistory/about-the-field/>
- Weible R. Defining Public History: Is It Possible? Is It Necessary? Perspectives on History. 2008.

2. Додаткова:

- Гайдай С., Гавриленко К. Історичні фестивалі та військово-історичні реконструкції на основі історико-культурних заповідників України. Географія та туризм. 2012. Вип. 23. С. 81–86.
- Гудошник О. Медіатизація усної історії: нові формати та платформи. Медіасфера: локальне та глобальне. Кол. монографія. Дніпро: Журфонд, 2021. С. 29–45.
- Зашкільняк Л. Небезпеки історичного мислення і соціальні функції історика. Історик і Влада. Кол. монографія. К.: Інститут історії НАН України, 2016. С. 133–142.
- Посохов І. С. «Історична реконструкція» як форма культурно-пізнавального туризму: теоретичні аспекти. Географія та туризм. 2014. Вип. 28. С. 103–112.
- Практики публічної історії в неформальній освіті: методи та ініціативи програми неформальної історичної освіти «Студії живої історії». Київ, 2017.
- Чекаленко Л. Закордонні українці: автохтонність як джерело збереження ідентичності // народна творчість та етнологія. 2020. № 1. С. 5–13.
- PUBLICA: Публічна історія в Україні та світі: Матеріали науково-практичної конференції, м. Київ, 25 жовтня 2019 року. Київ: Історичний факультет КНУ імені Тараса Шевченка, 2019.
- Cauvin T. New Field, Old Practices: Promises and Challenges of Public History. Magazen. 2021. Vol. 2. № 1.
- Danniau F. Public History in a Digital Context. Back to the Future on Back to basics? MGN-Low Countries Historical Reaviv. 2013. Vol. 128 (4). P. 118–144.
- De Groot J. Consuming History: Historians and Heritage in Contemporary Popular Culture. London – New-York: Routledge, 2009. Kalela J. History Making: The Historian as Consultant. Public History Review. 2013. Vol. 20. P. 24–41. URL: <https://epress.lib.uts.edu.au/journals/index.php/phrj/issue/view/287>
- Kean H. Thinking about People and Public History. http://arts.brighton.ac.uk/data/assets/pdf_file/0005/68270/Chapter-1-Working-Papers-Journal-by-Hilda-Kean-ISSN-20458304-.pdf
- Sayer F. Public History: A Practical Guide. London – New-York: Bloomsbury Publishing Plc, 2015.

3. Електронні інформаційні ресурси:

- www.historians.in.ua www.lviv.center.org
- www.istpravda.com.ua
- <https://localhistory.org.ua/>
- <https://likbez.org.ua/ua/>
- <https://live-history.org/>
- <https://uinp.gov.ua/>
- <http://public-history-weekly> (електронний журнал Міжнародної федерації з публічної історії)
- <http://ncph.org/cms/> (National Council on Public History)
- <http://publichistorycommons.org/> (History@Work)
- <https://www.lnulibrary.lviv.ua/>;
- <http://www.nbuuv.gov.ua/>;
- <https://www.lsl.lviv.ua/index.php/en/main2/>;
- <https://www.theeuropeanlibrary.org/>;
- <https://www.bl.uk/>;
- <https://cdiak.archives.gov.ua/>.